

Uudenkaupungin kaupunki
Ympäristö- ja lupalautakunta
Mörnenkatu 2, PL 20
23501 Uusikaupunki

Ympäristölupapäätös
Y1/2024 21.05.2024 § 60

Asia

Päätös ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta, joka koskee kalapakastamotoimintaa. Vuodessa laitoksella pakastetaan kalaa 2500-3000 tonnia. Kyseessä on olemassa oleva toiminta.

Luvan hakija

Troolari Olympos Oy
Kainpirtintie 3
23500 Uusikaupunki
Y-tunnus: 2777670-6
Yhteyshenkilö: Mauno Leppik, mauno@olympos.fi

Luvan hakemisen peruste

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohta 10 b2: kalaa ja kalastustuotteita käsittelevä laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen kalanjalostustoimintaa koskevassa ympäristölupa-asiassa ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 2 §:n 1 momentin kohdan 9 c mukaan.

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Asemakaavamerkintä alueella on TYL-2, ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialue. Yrityksellä on ympäristövahinkovakuutus.

Toiminnan sijaintipaikka ja sen ympäristö

Troolari Olympos Oy:llä on Suukarissa Uudenkaupungin kalasataman läheisyydessä tuotantotilat, toimisto ja halli kiinteistöllä 895-5-7-23.

Hakemuksen mukainen toiminta

Käytettävät raaka-aineet ovat enimmäkseen silakkaa ja norssia. Kalat tuodaan Uudenkaupungin Kalanlajittelukeskuksen kautta kuorma-autolla Troolari Olympoksen tiloihin. Kalaa pakastetaan

viidessä eri levypakastimessa n. 40 tn/vrk, 2500-3000 tonnia vuodessa. Pakastuksen jälkeen levyt pinotaan n. 1000 kg painaviksi lavoiksi ja viedään säilytettäväksi pakkasvarastoon. Pakastekalat myydään joko Suomeen tai kansainvälisille markkinoille.

Pakastamokoneissa käytetään jäähdytysaineena ammoniakkaa. Kylmäaineen täyttömäärä laitoksessa on 1250 kg. Lauhdelämpöä käytetään konehuoneen osittaiseen lämmittämiseen.

Vettä käytetään tuotannossa ja pesuihin noin 300 m³ vuodessa. Jätevettä kertyy n. 250 m³ vuodessa. Jätevedet johdetaan rasvanerotuskaivon kautta kaupungin viemäriverkkoon.

Käytössä ovat elintarvikehyväksytyt pesu- ja desinfiointiaineet, joiden käyttö on noin 60-80 l litraa vuodessa.

Troolari Olympoksella on käytössään laaja omavalvontasuunnitelma, joka on laadittu Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti.

Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

Vedenhankinta ja viemäröinti

Vesi hankitaan Uudenkaupungin Vedeltä ja kiinteistö on liitetty viemäriverkostoon. Jätevedet johdetaan rasvanerotuskaivon kautta viemäriverkostoon.

Päästöt ilmaan ja melu

Hakemuksen mukaan toiminnasta ei aiheudu päästöjä ilmaan. Melua syntyy lauhduttimien puhaltimista. Kuorma-autoliikennettä on tuotantokauden aikana Kalanlajittelukeskuksen ja Troolari Olympoksen välillä yhtiön omalla kuorma-autolla päivittäin sekä muita kuorma-autoja 1-5 kpl viikossa.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen

Hakemuksen mukaan toiminnasta ei aiheudu päästöjä maaperään ja pohjaveteen. Tuotanto tehdään sisätiloissa hallissa. Polttoaineita säilytetään metalli/muoviastioissa max. 1000 litraa. Laivojen pilssivedet ja jäteöljyt säilytetään varastossa valuma-altaassa.

Jätteet ja niiden varastointi

Kalajätteet (sivutuote LK3) kerätään 140 litran jäteastiaan, jonka jätteenkuljetusyritys tyhjentää viikoittain. Sekajätteet laitetaan pihalla olevaan 4 m³:n säiliöön, jonka jätteenkuljetusyritys tyhjentää 5-10 kertaa vuodessa. Metallit ja pahvit kerätään erikseen. Puiset kuormalavat annetaan hyötykäyttöön. Vaaralliset jätteet, kuten loisteputket, toimitetaan sataman keräyspisteeseen tai jäteasemalle. Rasvanerotuskaivo tyhjenetään 2 kertaa vuodessa ja sen tyhjennyksestä vastaa alan yritys. Troolareista syntyy pilssivettä

sekä jäteöljyt kerätään kuution muovisäiliöihin, joita säilytetään varastotiloissa valuma-allastetussa tilassa.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Toiminnan riskit ovat ammoniakkipäästöt ilmaan. Yrityksellä on kylmälaitteiston hälytyssopimus Suomen Teollisuuskylmä Oy:n kanssa.

Asian käsittely

Asian vireille tulo

Ympäristölupahakemus on jätetty 21.2.2024.

Hankkeesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkisella kuulutuksella Uudenkaupungin kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 27.2.- 5.4.2024. Asiasta on erikseen annettu tieto tiedossa oleville asianosaisille. Asiakirjat ovat kuulutuksen ajan olleet nähtävillä Uudenkaupungin kaupungin ympäristönsuojelun verkkosivuilla.

Tarkastus

Laitokseen on tehty valvontakäynti 5.9.2023.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei jätetty.

Lausunnot

Ympäristölupahakemuksesta on pyydetty lausunto Uudenkaupungin kaupungin ympäristöterveydenhuollon viranomaiselta sekä Vakka-Suomen Vesi liikelaitokselta. Ympäristöterveydenhuolto ei ole antanut lausuntoa. Vakka-Suomen Vesi liikelaitos on todennut lausunnossaan 1.3.2024 seuraavaa:

Vakka-Suomen Vesi liikelaitos operoi Hämönniemen jätevedenpuhdistamo. Kyseisellä jätevedenpuhdistamolla käsitellään tällä hetkellä Uudenkaupungin, Laitilan, Pyhärannan ja Kustavin jätevedet. Vakka-Suomen Vesi liikelaitos edellyttää kaikilta viemäröntialueensa yrityksiltä neuvotteluita teollisuusjätevesisopimuksesta. Neuvotteluiden ja selvitysten perusteella ratkaistaan, tarvitseeko yritys teollisuusjätevesisopimuksen vai eikö tarvitse. Mikäli teollisuusjätevesisopimus tarvitaan, ei yritys voi laskea ennen sopimuksen solmimista jätevesiään jätevesiverkostoon ja sitä kautta Hämönniemen jätevedenpuhdistamolle. Teollisuusjätevesisopimusneuvotteluissa selvitetään paikan päällä käyden toiminnan mahdolliset ja todennäköiset vaikutukset jätevesiverkostoon ja jätevedenpuhdistukseen. Sopimusneuvotteluiden tuloksena voidaan edellyttää jätevesien puolueetonta tarkkailua tai muita erityisiä toimenpiteitä liittyen teollisuusjäteveden määrään ja/tai laatuun. Teollisuusjäteveden

laatu voi aiheuttaa myös korotetun jätevesimaksun tai teollisuusjätevesiä voidaan kieltäytyä vastaanottamasta. Sopimus pohja on kaikille yrityksille sama. Uudenkaupungin Vesi liikelaitos edellyttää Troolari Olympos Oy:ltä teollisuusjätevesisopimusneuvotteluita.

Vastine lausuntoon

Toiminnanharjoittaja on 17.4.2024 antanut vastineen, että heille sopivat teollisuusjätevesineuvottelut.

Ympäristö- ja lupalautakunnan ratkaisu

Ympäristö- ja lupalautakunta myöntää Troolari Olympos Oy:lle ympäristönsuojelulain 29 § mukaisen ympäristöluvan kalapakastamon toiminnalle kiinteistöillä 895-5-7-23.

Ympäristölupa myönnetään hakemuksen mukaiseen toimintaan, joka koskee kalan, lähinnä silakan ja norssin pakastusta ja varastointia.

Toimintaa tulee harjoittaa ympäristölupahakemuksen mukaisesti, ellei näissä lupamääräyksissä toisin määrätä (YSA 19 §).

Lupamääräykset

Toimintaa koskevat yleiset määräykset

1. Laitoksella on oltava ammattitaitoinen vastaava hoitaja, joka vastaa toiminnasta, syntyvistä jätteistä, kirjanpidosta ja siitä, että toiminta on lupamääräysten mukaista. Vastaavan hoitajan yhteystiedot on ilmoitettava valvovalle viranomaiselle.

Perustelut: Toiminnanharjoittajalla on velvollisuus olla selvillä, seurata ja tarkkailla toimintaa, sen vaikutuksia ja siitä aiheutuvia päästöjä. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävä asiantuntemus ja luvan valvojalla tulee olla ajantasaiset tiedot toiminnan valvomiseksi.

Jätehuolto

2. Toiminnassa syntyvä kalajäte on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jossa kyseisen jätteen vastaanottaminen on laitoksen ympäristöluvan mukaan sallittua.

3. Rasvanerotuskaivoihin kertyneet jätteet tulee tyhjentää riittävän usein. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiseen jätteenkäsittelylaitokseen.

4. Toiminnassa syntyvät muut jätteet on käsiteltävä jätehuoltomääräysten mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että kiinteistön piha-alue pidetään siistinä ja huolehdittava, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön roskaantumista tai muuta haittaa. Kiinteistöllä ei saa varastoida tai käsitellä sinne kuulumatonta materiaalia.

Perustelut: Jätelain mukaan kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan huolehdittava siitä, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Ensisijaisesti on pyrittävä hyödyntämään jätteen sisältämä aine ja toissijaisesti sen sisältämä energia. Jätelaki kieltää roskaamisen.

5. Toiminnassa syntyvät vaaralliset jätteet on pakattava ja varastoitava ehjässä, tiiviissä astioissa tai säiliöissä lukitussa tilassa. Vaaralliset jätteet tulee vuosittain toimittaa asianmukaiseen käsittelyyn.

Perustelut: Jätelain mukaan vaarallinen jäte on pakattava ja merkittävä ja siitä on annettava tarpeelliset tiedot jätehuollon kaikissa vaiheissa siten, että jätteen siirtoja ja ominaisuuksia voidaan seurata sen syntypaikalta hyödyntämiseen tai loppukäsittelyyn.

6. Vaarallisen jätteen ja rasvaerotuskaivoista poistetun lietteen siirrosta on laadittava siirtoasiakirja. Siirtoasiakirjassa on oltava tarpeelliset tiedot jätteen lajista, määrästä, laadusta, alkuperästä, toimituspaikasta ja -päivämäärästä sekä kuljettajasta. Siirtoasiakirja tai sen jäljennös on säilytettävä kolmen vuoden ajan.

Perustelut: Siirtoasiakirjan laatimisveloitteesta säädetään jätelain 121 §:ssä. Siirtoasiakirjan avulla toiminnanharjoittajan on mahdollista tarkistaa, että kuljetusyritys on vienyt jätteet hyväksytyyn vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Kemikaalien ja öljytuotteiden varastointi

7. Käytettävät öljytuotteet, pesuaineet ja kemikaalit tulee varastoida siten, etteivät ne vahinkotilanteessa pääse valumaan viemäriin, maaperään tai pinta- ja pohjavesiin.

Perustelu: Kemikaalien ja öljytuotteiden varastointia koskeva määräys on tarpeen ympäristölle aiheutuvien riskien minimoimiseksi.

Päästöt viemäriverkoston

8. Laitoksen kalankäsittelyvedet tulee käsitellä Vakka-Suomen Vesiliikelaitoksen edellyttämällä tavalla ennen niiden johtamista viemäriverkoston.

9. Mikäli jätevesistä aiheutuu haju- tai muuta haittaa, tulee luvan hakijan muuttaa jätevedenkäsittelyprosessia siten, että ongelma poistuu. Ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa antaa jätevesien käsittelystä aiheutuvia haitan poistoa koskevia lisämääräyksiä.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkoston mahdollisimman vähäisiksi. Kalankäsittelyvesiä koskevilla määräyksillä varmistete-

taan, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu häiriötä vesihuoltolaitoksen viemäriverkostolle tai jätevedenpuhdistamolle.

Päästöt ilmaan

10. Toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu kohtuutonta hajuhaittaa ympäristöön. Jos kohtuutonta hajuhaittaa ilmenee, on toiminnanharjoittajan ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin haitan poistamiseksi.

Perustelut: Lupamääräys on annettu toiminnasta, kuten jätteiden säilytyksestä ja jäteveden esikäsittelystä aiheutuvien hajuhaittojen ehkäisemiseksi.

Melu

11. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Perustelut: Määräys on tarpeen toiminnasta lähiympäristön asutukselle aiheutuvien haittojen ja kohtuuttoman rasituksen estämiseksi.

Ympäristövaikutusten seuranta

12. Valvontaviranomainen voi edellyttää toiminnanharjoittajaa tekemään laitoksen päästöihin liittyviä mittauksia, mikäli siihen ilmenee tarvetta. Mittaustulosten perusteella voidaan antaa näiden lupamääräysten lisäksi lisämääräyksiä päästöjen rajoittamiseksi.

Perustelut: Määräys on tarpeen mahdollisten ympäristöpäästöjen selvittämiseksi.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

13. Toiminnanharjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle tai ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Häiriö- tai poikkeustilanteista, jotka ovat aiheuttaneet tai saattavat aiheuttaa huomattavia ympäristöhaittoja, on välittömästi ilmoitettava pelastusviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Poikkeuksellisista päästöistä viemäriin on ilmoitettava Vakka-Suomen Vedelle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut: Lupamääräys on annettu valvontaviranomaisen tiedonsaannin varmistamiseksi myös poikkeuksellisissa tilanteissa. Viranomaisella on tiedonsaantioikeus ja toiminnanharjoittajalla ilmoitusvelvollisuus.

14. Alueella on oltava riittävästi imeytysaineita ja muuta torjuntakalustoa öljy- ja muiden kemikaalivuotojen keräämiseen.

Perustelut: Määräys on annettu maaperän ja vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

15. Luvan mukaisesta toiminnasta sekä syntyneistä jätteistä on pidettävä kirjaa. Tarkkailuun tulee sisällyttää seuraavat asiat:

- käsitellyn kalan määrä
- syntyneiden jätteiden määrät ja lajit sekä tiedot toimituspaikasta
- syntyneen jäteveden määrä (m³ kuukaudessa)
- kemikaalien kulutus ja häiriötilanteet ja tiedot rasvanerotuskaivojen lietteen määrästä ja tyhjennyskerroista
- poikkeukselliset tilanteet

16. Vuosiyhteenveto edellisen vuoden toimintaa koskevasta kirjanpidosta on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä valvontaviranomaiselle. Raportointi tulee soveltuvin osin tehdä sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Yhteenvedon perusteena olevat asiakirjat tai tallenteet on säilytettävä vähintään kuusi vuotta.

Perustelut: Kirjanpito- ja raportointivelvoitteet on annettu viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella viranomainen voi seurata toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltaminen

17. Toiminnanharjoittajan tulee seurata toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja varautua laitoksen toimintaan soveltuvan tällaisen tekniikan käyttöönottoon.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan ympäristöluvan varaisessa toiminnassa tulee käyttää parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja noudattaa ympäristön kannalta parasta käytäntöä.

Toiminnan muutokset tai lopettaminen

18. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava luvan valvontaviranomaiselle toiminnan olennaisesta lisäämisestä tai muuttamisesta sekä toiminnan pitkäaikaisesta tai pysyvästä lopettamisesta. Valvontaviranomainen voi antaa toiminnan lopettamiseen liittyviä määräyksiä.

19. Toiminnan loputtua on alue saatettava sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminta-alue on siistittävä ja alueelle varastoidut jätteet on toimitettava käsiteltäväksi tai hyödynnettäväksi siten kuin jätelaissa säädetään.

Perustelut: Ilmoittamisella varmistetaan, että riittävät selvitykset ja toimet tehdään ennen laitoksen toiminnan loppumista.

Päätöksen perustelut

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Uudenkaupungin ympäristö- ja lupalautakunta katsoo, että harjoitettaessa toimintaa tässä päätöksessä esitetyllä tavalla, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain, jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa on säädetty. Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon alueen nykyinen käyttö, alueen kaavamääräykset, toiminnan vaikutusalueen erityispiirteet ja toiminnan luonne.

Toimittaessa tämän lupapäätöksen mukaisesti laitoksen toiminnasta ei aiheudu terveystahetta, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä eräistä naapuruussuhteista annettussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon alueen kaavoitustilanne, toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski.

Lupamääräysten yleiset perustelut

Lupamääräyksiä annettaessa on ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten on perustuttava parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Luvassa on annettu määräykset alueen käytöstä, valvonnasta ja tarkkailusta. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski.

Toimittaessa tämän ympäristöluvan ja hakemuksessa esitetyn mukaisesti, voidaan kalapakastamon toimintojen katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla säännöksiä, jotka ovat ankarampia kuin tämän päätöksen lupamääräykset, tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

Lausunnon huomiointi

Lausunnossa esitetyt asiat on otettu huomioon lupamääräyksissä.

Luvan voimassaolo ja lupamääräyksien tarkistaminen

Tämä lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennainen muuttaminen edellyttää uutta lupaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6-8, 11, 14, 34, 42-44, 48-49,52,62, 67,71, 89,94, 134, 170 §:t

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 41 ja 42§:t
Jätelaki (646/2011) 12-17, 29, 51,121-122 §:t

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 3, 7-11,20-21 §:t,

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Uudenkaupungin jätehuoltomääräykset

Uudenkaupungin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 2310 €.

Uudenkaupungin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan (voimassa 1.4.2022 alkaen) mukaan kalaa tai kalastustuotteita käsittelevän tai jalostavan laitoksen ympäristölupamaksu on 2310 €.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Päätös:

Hakija

Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuolto

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Ilmoitus päätöksestä:

Asianosaiset

Ilmoitustaulu

Ilmoittaminen kunnan verkkosivuilla:

Ympäristönsuojeluviranomainen tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Uudenkaupungin kaupungin verkkosivuilla: <https://uusikaupunki.fi/fi/sahkoinen-ilmoitustaulu#ymparistonsuojeluviranomaisen-ilmoitustaulu>

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusoikeus lupapäätöksestä on luvan hakijalla ja niillä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä niillä viranomaisilla, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua.

Valitusosoitus on liitteenä.